

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 21.11.2006
COM(2006) 635 galīgā redakcija

KOMISIJAS ZIŅOJUMS

GADA ZIŅOJUMS PAR KOHĒZIJAS FONDU (2005)

{SEC(2006)1366}

SATURS

1.	Budžeta izpilde.....	3
2.	Ekonomikas vide un nosacītība.....	6
3.	Koordinācija ar transporta un vides politiku.....	8
3.1.	Transports.....	8
3.2.	Vide.....	8
4.	Pārbaudes	9
5.	Pārkāpumi un atbalsta pārtraukšana.....	10
6.	Novērtēšana.....	11
7.	Informācija un publicitāte	11

GADA ZIŅOJUMS PAR KOHĒZIJAS FONDU (2005)

Ziņojums ir iesniegts saskaņā ar 14. panta 1. punktu Regulā (EK) Nr. 1164/1994 par Kohēzijas fonda izveidi. Tas aptver Kohēzijas fonda darbību 2005. gadā.

1. BUDŽETA IZPILDE

Kohēzijas fonda resursi, kas pieejami saistībām, 2005. gadā sasniedza EUR 5 131 932 989 (pašreizējās cenas) 13 saņēmējvalstīm. Šajā summā ietilpst tehniskās palīdzības kredīti (EUR 8 100 000). Ir jāmin, ka Kohēzijas fonds aptver 13 dalībvalstis un ka saskaņā ar Īrijas ekonomisko izaugsmi tā kopš 2004. gada 1. janvāra vairs nav tiesīga saņemt atbalstu.

Saistību apropriācijas praktiski tika pilnībā izmantotas (99,99 %), un uz 2006. gadu netika pārnesta neviena apropriācija.

1.tabula. Saistību īstenošana 2005. gadā (euro)

Saistību apropriācijas	Sākotnējās	Pārvietošana	Galīgie resursi	Iznākums	Anulēts	Pārnesumi 2006
2005. gada budžets	5 131 932 989	0	5 131 932 989	5 131 394 095	0	0
No 2004. gada pārceltās apropriācijas	2 084 326	0	2 084 326	2 084 326	0	0
Apropriācijas, kas no jauna pieejamas	0	0	0	0	0	0
Atmaksājumi	0	0	0	0	0	0
Kopā	5 134 017 315	0	5 134 017 315	5 133 478 421	0	0

2.tabula. Maksājumu īstenošana 2005. gadā (euro)

Maksājumu apropriācijas	Sākotnējās	Pārvietošana	Galīgie resursi	Iznākums	Anulēts	Pārnesumi 2006
2005. gada budžets	3 005 500 000	- 905 667 578	2 099 832 422	2 095 501 859	4 330 562	0
No 2004. gada pārceltās apropriācijas	133 138 854	0	133 138 854	133 138 854	0	0
Apropriācijas, kas no jauna pieejamas	7 413 307	0	7 413 307	7 352 531	0	60 775
Atmaksājumi	0	0	0	0	0	0

Kopā	3 146 052 161	- 905 667 578	2 240 384 583	2 235 993 244	4 330 562	60 775
-------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	------------------	---------------

Sakarā ar salīdzinoši lēno maksājumu izpildi gada pirmajos deviņos mēnešos kopumā EUR 905,6 miljoni maksājumu apropriāciju tika pārvietotas no Kohēzijas fonda uz ERAF kā daļa no vispārējās pārvietošanas procedūras ar citiem struktūrfondiem. Pateicoties šai pārvietošanai, 2005. gadā tika īstenoti 99,8 % maksājumu apropriāciju.

Apropriāciju budžeta īstenošana dalībvalstīs 2005. gadā

3.tabula. Saistību apropriācijas 2005. gadā (euro)

Dalībvalsts	Vide		Transports		Tehniskā palīdzība	Kopā	
	Summa	% Vide	Summa	% Trans p.	Summa	Summa	% DV
Spānija	852 915 773	47,2	955 633 794	52,8	-	1 808 549 567	35,2
Griekija	108 808 087	25,3	321 689 418	74,7	-	430 497 505	8,5
Portugāle	289 926 872	59,2	199 774 911	40,8	-	489 701 783	9,5
Kipra	13 122 653	86,9	1 976 824	13,1	-	15 099 477	0,3
Čehija	125 984 675	49,1	130 826 766	50,9	-	256 811 441	5,0
Igaunija	33 779 915	38,5	53 970 504	61,5	-	87 750 419	1,8
Ungārija	157 491 180	50,7	153 050 527	49,3	-	310 541 707	6,0
Latvija	78 180 693	50,6	76 219 129	49,4	-	154 399 822	3,0
Lietuva	117 185 363	68,3	54 376 851	31,7	-	171 562 214	3,3
Malta	0	0	5 347 620	100	-	5 347 620	0,1
Polija	673 535 292	57,8	491 996 252	42,2	-	1 165 531 544	22,7
Slovākija	79 538 582	51,0	76 448 510	49,0	-	155 987 092	3,0
Slovēnija	47 140 815	90,9	4 694 914	9,1	-	51 835 729	1,0
Tehniskā palīdzība	0	0	0	0	29 862 501	29 862 501	0,6
Kopā	2 577 609 900	50,2	2 526 006 020	49,8	29 862 501	5 133 478 421	100 %

4.tabula. Maksājumu apropriācijas 2005. gadā (euro)

Jauno dalībvalstu skaitļi attiecas vienīgi uz maksājumiem par projektiem, kas saskaņā ar Kohēzijas fondu pieņemti no 2004. gada 1. maija (t.i., neņemot vērā pirmspievienošanos atbalstu ISPA projektiem). Tabulā Nr. 5 norādīti 2005. gadā

veiktie maksājumi saistībā ar ISPA projektiem, kas apstiprināti pirms pievienošanās 2004. gadā.

Dalībvalsts	Vide		Transports		Tehniskā palīdzība	Kopā	
	Summa	% Vide	Summa	% Transp.		Summa	%
Spānija	654 401 989	47,2	732 303 612	52,8	-	1 386 705 601	62,0
Grieķija	156 508 198	49,9	157 306 438	50,1	-	313 814 636	14,0
Īrija	12 004 179	73,2	4 391 663	26,8	-	16 395 842	0,7
Portugāle	124 050 708	45,1	150 776 339	54,9	-	274 827 047	12,3
Kipra	0	0	5 058 456	100	-	5 058 456	0,3
Čehija	0	0	15 326 716	100	-	15 326 716	0,7
Igaunija	2 543 159	66,8	1 264 006	33,2	-	3 807 166	0,2
Ungārija	3 190 375	4,0	74 988 467	96,0	-	78 178 843	3,5
Latvija	0	0	20 441 701	100	-	20 441 701	0,9
Lietuva	0	0	48 866 247	100	-	48 866 247	2,2
Malta	0	0	0	0	-	0	0
Polija	0	0	17 411 326	100	-	17 411 326	0,8
Slovākija	2 664 822	61,3	40 784 213	38,7	-	43 449 035	1,9
Slovēnija	0	0	8 542 556	100	-	8 542 556	0,4
Tehniskā palīdzība	0	0	0	0	3 168 067	3 168 067	0,1
Kopā	955 363 431	42,8	1 277 461 745	57,2	3 168 067	2 235 993 244	100 %

Ceturto gadu pēc kārtas ir tendence dot priekšroku maksājumiem saistībā ar projektiem transporta nozarē, lai gan sadale starp transporta un vides nozari dalībvalstīs ievērojami atšķiras.

5.tabula. Jaunās dalībvalstis – 2005. gadā veiktie maksājumi saistībā ar iepriekšējiem ISPA projektiem (izņemot tehnisko palīdzību)

Dalībvalsts	Vide		Transports		Kopā	
	Summa	% Vide	Summa	% Transports	Summa	%
Čehija	37 842 669,97	64,2%	21 083 316,98	35,8%	58 925 986,95	11,4%
Igaunija	16 146 155,41	56,6%	12 363 826,57	43,4%	28 509 981,98	5,5%
Ungārija	28 224 506,00	39,8%	42 706 981,30	60,2%	70 931 487,30	13,7%
Latvija	24 905 962,19	41,6%	34 943 875,20	58,4%	59 849 837,39	11,5%

Lietuva	12 859 292,90	38,6%	20 464 144,41	61,4%	33 323 437,31	6,4%
Polija	85 207 452,51	40,3%	26 464 614,43	59,7%	211 672 066,94	40,8%
Slovākija	20 033 296,36	43,4%	26 147 266,92	56,6%	46 180 563,28	8,9%
Slovēnija	1 009 431,70	11,0%	8 137 626,12	89,0%	9 147 057,82	1,8%
Kopā	226 228 767,04	41,9%	292 311 651,93	58,1%	518 540 418,97	100,0%

6.tabula. Saistību nokārtošana 2005. gadā par laikposmu no 1993. līdz 1999. gadam (euro)

Dalībvalsts	Sākotnējā norēķinu summa	Norakstīšana	Maksājumi	Galīgā norēķinu summa
Spānija	305 739 244	30 456 151	70 983 944	204 299 149
Griekija	171 283 818	59 732 167	29 386 156	82 165 494
Īrija	33 705 504		4 067 959	29 637 545
Portugāle	31 638 853		2 124 257	29 514 596
Kopā	542 367 419	90 188 318	106 562 316	345 616 784

NB: Sākotnējās summas, par kurām bija jānorēķinās 2005. gadā, neatbilst galīgajām summām, kas ierakstītas 2004. gada ziņojumā, sakarā ar neprecizitātēm 2004. gada tabulā.

Kohēzijas fonda saistības veido diferencētas apropriācijas. Citiem vārdiem sakot, maksājumi notiek saskaņā ar sākotnējām resursu saistībām. Ja visi projekti tiek īstenoti saskaņā ar lēmumiem, maksājumu summa ir „automātiska” sakarā ar laika posmu no lēmuma pieņemšanas datuma līdz atlikuma maksājumam (parasti 4 līdz 5 gadi).

Nolūkā izvairīties no pārāk ilgas maksājumu kavēšanās pēc saistību apstiprināšanas tika turpināts darbs, lai noskaidrotu nenomaksātās apropriācijas par darbībām, kas uzsāktas 2000. gadā. Apmēram 36,2 % no gada sākumā nenomaksātajām apropriācijām tika samaksātas vai norakstītas 2005. gadā. Apropriāciju atlikums 2005. gada beigās bija samazinājies līdz 6,7 % no Kohēzijas fonda gada budžeta (salīdzinājumā ar aptuveni 50 % budžeta 2002. gada beigās un 39 % 2003. gada beigās). Šie pasākumi apropriāciju atlikuma samazināšanai turpināsies arī 2006. gadā, sadarbojoties ar valsts institūcijām, kas ir atbildīgas par projektu īstenošanu un atbilstīgajiem maksājumu pieprasījumiem.

Sīkāka informācija par 2005. gadā apstiprinātajiem projektiem katrai dalībvalstij ir iekļauta šā ziņojuma pielikumā.

2. EKONOMIKAS VIDE UN NOSACĪTĪBA

Padomes Regula par Kohēzijas fonda izveidi¹ paredz makroekonomikas noteikumus fonda līdzekļu izmantošanai. Tajā ir noteikts, ka „jauni projekti vai, lielu projektu gadījumā, jauni projekta posmi nevar tikt finansēti, ja Padome pēc Komisijas ieteikuma ar kvalificētu balsu vairākumu lemj, ka dalībvalsts nav īstenojusi [savu

¹ Pamatojoties uz 6. pantu Padomes Regulā (EK) Nr. 1164/94, saskaņā ar kodificēto versiju.

stabilitātes vai konverģences programmu], lai izvairītos no pārmērīga deficīta”. Tas liecina par to, ka Kohēzijas fonds ir budžeta atbalsta instruments valsts līmenī, kas palīdz dalībvalstīm saglabāt makroekonomisko stingrību.

Padome 2005. gadā nepieņēma lēmumu par fonda finansējuma nepiešķiršanu kādai no saņēmējām dalībvalstīm. Sešās no jaunajām dalībvalstīm 2004. gadā tika konstatēts pārmērīgs deficīts – Čehijā, Kiprā, Maltā, Ungārijā, Polijā un Slovākijā. Pēc tam, kad Komisija 2004. gada decembrī secināja, ka visas attiecīgās dalībvalstis, izņemot Ungāriju, ir veikušas reālus pasākumus saskaņā ar Padomes ieteikumiem, netika uzskatīts par vajadzīgu veikt turpmākus pasākumus, ņemot vērā budžeta attīstību 2005. gadā. Kipra pārmērīgo valsts budžeta deficītu novērsa līdz 2005. gadam, savukārt pārējo valstu (izņemot Poliju) konverģences programmas atbilst Padomes ieteikumiem, un termiņi, kas noteikti pārmērīgā deficīta novēršanai, ir attiecīgi 2006. gads Maltai, 2007. gads Slovākijai un 2008. gads Čehijai. Polijas 2005. gadā atjauninātajā konverģences programmā ir paredzēts samazināt vispārējo valsts budžeta deficītu zem 3 % līdz 2009. gadam, pretēji 2007. gada termiņam, kas noteikts 2004. gada jūlija Padomes ieteikumos. Saskaņā ar Padomes atzinumu tā nav iespējams novērst pārmērīgo deficītu līdz 2007. gadam, tāpēc Komisija plāno ieteikt turpmākus pasākumus pārmērīgā deficīta procedūras ietvaros, kā tas noteikts Stabilitātes un izaugsmes paktā.

Trīs no Kohēzijas fonda atbalsta saņēmējām dalībvalstīm (Grieķija, Ungārija un Portugāle) 2005. gadā bija iesaistītas papildu pasākumos saistībā ar pārmērīga deficīta procedūru.

Attiecībā uz Portugāli pārmērīga deficīta procedūra tika atsākta pēc tam, kad 2004. gadā bija atcelta iepriekšējā, 2002. gadā sākta procedūra. Pēc 2004. gada faktiskā deficīta, kas bija 2,9 %, Padome atkārtoti uzsāka pārmērīga deficīta procedūru, reaģējot uz 2005. gadam prognozēto 6,2 % deficītu, kā arī ieteica uzlabot situāciju ne vēlāk kā līdz 2008. gada beigām. Padome savā atzinumā par 2005. gadā atjaunināto Portugāles stabilitātes programmu atzina, ka programma ir saskaņā ar pārmērīgā deficīta novēršanu līdz 2008. gadam.

Padome 2005. gada janvārī nolēma, ka Grieķija un Ungārija nav veikušas efektīvus pasākumus, lai īstenotu Padomes 2004. gada jūlija ieteikumus. Tomēr 2005. gada aprīlī Komisija secināja, ka Grieķija ir veikusi pasākumus, lai panāktu budžeta deficīta samazināšanos zem 3 % 2006. gadā, saskaņā ar Padomes 2005. gada februāra paziņojumu. Padomes paziņojumā termiņš pārmērīgā deficīta novēršanai tika pagarināts līdz 2006. gadam, un tas ir atspoguļots termiņā, kas noteikts 2005. gadā atjauninātajā Grieķijas stabilitātes programmā situācijas uzlabošanai.

Padome 2005. gada martā sniedza jaunu ieteikumu, kurā pieprasīts, lai Ungārija ieviestu papildu budžeta pasākumus līdz 2005. gada jūlijam un novērstu pārmērīgo deficītu līdz 2008. gadam. Komisija 2005. gada jūlijā nāca klajā ar paziņojumu Padomei, kurā teikts, ka Ungārijas iestādes ir veikušas efektīvus pasākumus saistībā ar 2005. gada budžeta deficītu, taču turpmākas darbības var būt nepieciešamas, turklāt ir jāveic būtiskas un izšķirošas korekcijas, lai sasniegtu 2006. gada deficīta mērķi. Komisija 2005. gada oktobrī atkārtoti novērtēja Ungārijas budžeta situāciju un ieteica Padomei otro reizi 2005. gadā pieņemt lēmumu, ka Ungārija nav veikusi efektīvus pasākumus, lai samazinātu deficītu. Atkārtotajā novērtējumā ir secināts, ka budžeta mērķi 2005. un 2006. gadam lielā mērā netiks sasniegti, tādējādi apdraudot

arī iepriekš noteikto termiņu pārmērīgā deficīta samazināšanai, kas bija noteikts uz 2008. gadu. Pamatojoties uz šo situāciju, Padome 2005. gada novembrī nāca klajā ar otro lēmumu attiecībā uz Ungāriju saskaņā ar 104. panta 8. punktu. Ungārijas 2005. gadā atjauninātā konverģences programma tika iesniegta 2005. gada decembrī, un tajā ietverts plāns pazemināt pārmērīgo deficītu līdz 2008. gadam. Padomes atzinumā šis plāns tika atzīts par ļoti riskantu, jo izdevumu samazināšana nebija pamatota ar skaidri definētiem un aprēķinātiem pasākumiem. Tādēļ Padome aicināja Ungāriju līdz 2006. gada 1. septembrim iesniegt pārskatītu konverģences programmas atjaunināto redakciju. Nosacījumu izpildes noteikumi tiks piemēroti arī pēc 2007. gada: piedāvātajā jaunajā regulā par Kohēzijas fondu nākamajam plānošanas periodam² sīkāk izskaidrota nosacītības klauzulas piemērošana. Jo īpaši Padome var lemt par pilnīgu vai daļēju fonda finansiālā atbalsta pārtraukšanu attiecīgajai dalībvalstij no 1. janvāra, kas seko lēmuma pieņemšanas gadam. Atbalsta pārtraukšana attieksies uz jaunām saistībām.

3. KOORDINĀCIJA AR TRANSPORTA UN VIDES POLITIKU

3.1. Transports

Transporta nozare 2005. gadā veidoja nedaudz mazāk kā pusi (49,8 %) no kopējām Kohēzijas fonda saistībām. Tāpat kā iepriekš, lai uzlabotu sfēru līdzsvaru, Komisija aicināja dalībvalstis īpaši atbalstīt dzelzceļa projektus. Dalībvalstu 2005. gadā apstiprinātie projekti ir noteikti šā ziņojuma pielikumā.

Transporta nozarē Kopienas atbalsts tiek sniegts saskaņoti, izmantojot dažādus instrumentus: Kohēzijas fondu, ISPA, ERAF, Eiropas komunikāciju tīklu programmas, EIB aizdevumus. Finansiālais atbalsts no šiem instrumentiem galvenokārt tiek virzīts uz Eiropas transporta tīkliem.

Kopienas pamatnostādnes Eiropas transporta tīklu attīstībai ir noteiktas Lēmumā 1692/96/EK, kas grozīts ar Lēmumu 884/2004/EK. Lēmumā noteikti 30 prioritārie Eiropas interešu projekti, no kuriem 14 projekti ir pārskatītie „Esenes projekti”. Lēmumā dalībvalstis ir aicinātas dot priekšroku šiem projektiem.

Saskaņā ar 3. pantu Regulā (EK) Nr. 1164/94, kas grozīta ar Regulu Nr. 1264/1999, no Kohēzijas fonda var sniegt atbalstu dalībvalstu finansētiem transporta infrastruktūras projektiem, kuri atbilst kopējām interesēm un kuri ir noteikti Eiropas transporta tīklu pamatnostādnēs.

3.2. Vide

Vides nozare 2005. gadā veidoja nedaudz vairāk kā pusi (50,2 %) no kopējām Kohēzijas fonda saistībām. No Kohēzijas fonda atbalstītie projekti galvenokārt veicināja vides politikas vispārējo mērķu īstenojumu saistībā ar ilgtspējīgu attīstību, jo īpaši īstenojot prioritārās jomas Sestajā vides rīcības programmā, un jo īpaši dabas resursu pārvaldes jomā, atkritumu pārvaldes jomā un saistībā ar ieguldījumiem, kas

² 4. pants priekšlikumā Padomes Regulai par Kohēzijas fonda izveidi, COM(2004) 494, galīgā redakcija, 2004/0166(CNS).

paredzēti, lai mazinātu ietekmi uz klimata pārmaiņām. Dalībvalstu 2005. gadā apstiprinātie projekti ir noteikti šā ziņojuma pielikumā.

Kohēzijas fonds 2005. gadā turpināja veicināt vides tiesību aktu īstenošanu, ne tikai tieši finansējot infrastruktūras, bet arī mudinot piemērot direktīvas. Tas attiecas uz tādiem tematiskajiem intervences pasākumiem ar teritoriālu dimensiju kā dabas saglabāšana, cieta atkritumu apsaimniekošana un notekūdeņu attīrīšana, kā arī ietekmes uz vidi novērtējums (IVN).

Jaunās dalībvalstis ir noteikušas notekūdeņu attīrīšanu un cieta atkritumu apsaimniekošanu kā būtiskas izdevumu prioritātes. Ieguldījumu un infrastruktūras vajadzības lielākajā daļā gadījumu vēl aizvien ir ievērojamas, jo ir jāpanāk atbilstība galveno direktīvu nosacījumiem tādās jomās kā cietie atkritumi un ūdens (īpaši pilsētas notekūdeņu attīrīšana), kā arī gaisa kvalitātes un rūpnieciskā piesārņojuma samazināšanas jomā. Tādēļ jaunajām dalībvalstīm ir svarīgs Kohēzijas fonda atbalsts vides infrastruktūrai.

4. PĀRBAUDES

Revīzijas darbs ES četrās dalībvalstīs (Grieķija, Īrija, Portugāle, Spānija) 2005. gadā vēl joprojām bija vērstas uz neatrisināto jautājumu risināšanu saistībā ar pārvaldes un kontroles sistēmu efektīvu darbību trijās dalībvalstīs. Ar dalībvalstīm (Grieķija, Portugāle un Spānija centrālā līmenī) saskaņotos rīcības plānus turpināja pārraudzīt nolūkā veikt nepieciešamos pielāgojumus.

Revīzija aptvēra gan atbilstības pārbaudes sistēmām kopumā, gan projektu izdevumu substantīvās pārbaudes, kas vērstas uz pārbaudītu efektīvu īstenošanu pārvaldes līmenī, atbilstību prasībām publiskā iepirkuma jomā, attaisnotajiem izdevumiem un publicitāti, nolūkā pārliecināties par maksājumu pieprasījumu likumību un pareizību. Turklāt 2005. gadā tika uzsākta atsevišķa revīzijas procedūra attiecībā uz projektiem, kas oficiāli ir slēgti, lai pārbaudītu revīziju, ko veikušas likvidācijas organizācijas pirms revīzijas atzinuma sniegšanas. Viena pārbaude tika veikta Spānijā un Portugālē transporta nozarē.

Divdesmit Kohēzijas fonda projekti 2005. gadā tika padziļināti revidēti, no tiem lielākā daļa Spānijā un Portugālē, savukārt pārbaudes Grieķijā tajā pašā laikā bija vērstas uz atbilstības pārbaudēm.

Sistēmu līmenī konstatētās nepilnības bija nepietiekama iepriekšēja kontrole (pārvaldības vai darbības pārbaude) un neapmierinoša Komisijas Regulas (EK) Nr. 1386/2002 9. panta noteikumu izpilde attiecībā uz pārbaudēm izlases kārtībā. Projektu līmenī galvenās novērotās nepilnības attiecās uz valsts līgumu piešķiršanas procedūru. Uz konstatētajiem pārkāpumiem attiecas pretrunīgas procedūras ar attiecīgajām dalībvalstīm, lai noteiktu, vai un cik lielā mērā būs jāpiemēro iespējamās finanšu korekcijas.

Attiecībā uz desmit jauno dalībvalstu izveidoto sistēmu, lai izpildītu Komisijas Regulas (EK) Nr. 1386/2002 prasības, 2005. gadā no janvāra līdz martam tika pabeigta dokumentu pārbaude, kas Komisijai ļāva gūt apliecinājumu par sistēmu izveidi. Sistēmu revīzija tika uzsākta 2005. gadā, lai pārbaudītu, vai pastāvošās

sistēmas atbilst aprakstam un vai tās darbojas efektīvi. Turklāt 2005. gadā tika sāta atsevišķa pārbaude ar mērķi pārliecināties, vai tiek pareizi piemērotas publiskā iepirkuma procedūras, kuru pamatā ir līgumu paraugi, kas noslēgti pēc pievienošanās.

5. PĀRKĀPUMI UN ATBALSTA PĀRTRAUKŠANA

Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) 2005. gadā uzsāka piecas lietas saistībā ar informāciju, kas saņemta par Kohēzijas fondu. Divās no šīm lietām tika veikta ārēja izmeklēšana, un viena lieta jau ir slēgta bez turpinājuma. Divas pārējās lietas ir pārnestas uz 2006. gadu, un tiek gaidīts to novērtējums. Nav veikta neviena pārbaude saistībā ar Regulu (EK) Nr. 2185/96³.

Saskaņā ar 3. pantu Regulā (EK) Nr. 1831/94⁴ par pārkāpumiem finansēšanā un nepamatoti izmaksātu līdzekļu atgūšanu, kā arī par informācijas sistēmas izveidi šajā jomā, astoņas saņēmējas dalībvalstis ir paziņojušas par 204 pārkāpumiem, kuros iesaistīti EUR 129 250 528 no Kopienas ieguldījuma. Attiecībā uz šiem pārkāpumiem tika sagatavots pirmais administratīvais vai tiesas konstatējums.

Ir jāmin, ka lielākoties par šiem pārkāpumiem (192) ir paziņojušas četras sākotnējās saņēmējas dalībvalstis, no kurām visvairāk paziņojumu ir iesniegusi Grieķija (152), kuras paziņotie pārkāpumi attiecas uz EUR 91 653 202 no Kopienas ieguldījuma, no kuriem savukārt vēl ir jāatgūst EUR 24 872 456. Īrijas iestāžu paziņotie pārkāpumi (18) attiecas uz EUR 21 714 607, kas atvilkti pirms galīgā maksājuma iesniegšanas Komisijai. Turpretim saistībā ar 16 Portugāles paziņotajiem pārkāpumiem attiecībā uz EUR 6 205 143 no Kopienas ieguldījuma un 6 Spānijas iestāžu paziņotajiem pārkāpumiem attiecībā uz EUR 8 668 985 ir attiecīgi jāatgūst vēl EUR 4 131 494 un EUR 8 378 744.

No jaunajām dalībvalstīm tikai Čehija, Igaunija, Ungārija un Lietuva ir paziņojušas par pārkāpumiem (attiecīgi 6, 2, 1 un 3 pārkāpumi) saistībā ar mazākām summām nekā iepriekš minētās. Gandrīz visos pārkāpumu gadījumos iesaistītās summas ir ieturētas pirms maksājuma pieprasījuma iesniegšanas Komisijai.

Pārējās jaunās dalībvalstis ir informējušas Komisiju par to, ka 2005. gadā nav konstatēti pārkāpumi. Tomēr ir jāvērs dalībvalstu uzmanība uz to, ka par atsevišķiem gadījumiem, kas konstatēti valsts un/vai Kopienas revīzijas ietvaros, nav sniegts paziņojums atbilstīgi attiecīgajiem noteikumiem.

Lielākā daļa pārkāpumu, kas darīti zināmi, ir saistīti ar publiskā iepirkuma noteikumu piemērošanu, savukārt pārējos gadījumos ir iesniegti pieprasījumi saistībā ar neattaisnotiem izdevumiem.

Regulu (EK) Nr. 1831/94 2005. gadā grozīja ar Regulu (EK) Nr. 2168/2005⁵. Grozījumi attiecas uz „pārkāpuma” definīciju saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 2988/95 1. panta 2. punktu, uz definīciju „aizdomām par krāpšanu”, uz

³ OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.

⁴ OV L 191, 29.7.1994., 1. lpp.

⁵ OV L 345, 21.12.2005., 15. lpp.

pārkāpuma paziņošanas brīdi, uz „bankrota” definīciju un gadījumiem, kad netiek piemērots paziņojums par bankrotu, izņemot atsevišķus gadījumus, proti, ja pastāv aizdomas par krāpšanu; grozījumi attiecas arī uz pārkāpumu paziņošanu elektroniskā veidā, un ar grozījumiem tiek noteikts, ka minimālā summa, saistībā ar kuru ir obligāti jāiesniedz paziņojums, tiek paaugstināta no EUR 4000 līdz EUR 10 000; grozījumi attiecas arī uz mērķu pārskatīšanu, īpaši uzsverot riska analīzi.

6. NOVĒRTĒŠANA

Saskaņā ar pārskatītās 1994. gada 16. maija Regulas (EK) Nr. 1164/94 13. panta noteikumiem Komisijai un dalībvalstīm jānodrošina Kopienas atbalsta efektivitāte, īstenojot Kohēzijas fonda līdzfinansētos projektus. Tas nozīmē, ka ir jāizmanto uzraudzības un novērtēšanas pasākumi, kas ļauj pielāgot projektus atbilstīgi uzraudzības un novērtēšanas rezultātiem.

Komisija un dalībvalstis veic visu līdzfinansēto projektu (11 projekti 2005. gadā) aplēses un novērtēšanu, vajadzības gadījumā sadarbojoties ar Eiropas Investīciju banku.

Projektu īstenošanas laikā un pēc to pabeigšanas Komisija un dalībvalstis uzrauga projektu izpildi, to atbilstību noteiktajiem mērķiem un to īstenošanas ietekmi. Metodikas līmenī katrā palīdzības pieprasījumā ir jāiekļauj izmaksu un ieguvumu analīze (IIA). IIA jāpierāda, ka sociālekonomiskie ieguvumi vidējā termiņā ir proporcionāli mobilizētajiem finanšu resursiem. Komisija šo novērtējumu izskata, pamatojoties uz principiem, kas noteikti vadlīnijās izmaksu un ieguvumu analīzei, kuras publicētas 2003. gadā⁶ un ko izmanto gan projektu sponsori, gan Komisija.

Pamatojoties uz šo, Komisija 2005. gadā sniedza ievērojamu metodisko atbalstu un palīdzēja dalībvalstīm resursu palielināšanas darbībās, kas paredzētas, lai uzlabotu projektu iepriekšējas finansiālās un ekonomiskās analīzes konsekvenci. Šajā nolūkā tika izstrādāta specializēta lietojumprogramma (saukta par IIA lietojumprogrammu), kas pēc veiktajām pārbaudēm ir pilnībā darboties spējīga. Tā ir paredzēta kā instruments, kas Komisijai un saņēmējām dalībvalstīm var palīdzēt veikt izmaksu un ieguvumu analīzi projektiem, ko finansē no Kohēzijas fonda.

Turklāt 2004. gadā veiktais pēcnovērtējums par 200 Kohēzijas fonda līdzfinansētu projektu paraugiem (1993. – 2002. gads) 2005. gadā ļāva veikt ievērojamu uzraudzības darbu: tika izveidota īpaša darba grupa, kuras uzdevums bija noteikt prioritātes un no jauna formulēt šā ziņojuma ieteikumus.

7. INFORMĀCIJA UN PUBLICITĀTE

Komisija 9. martā dalībvalstīm nosūtīja dokumentu kopumu ar pamatnostādnēm. Šie dokumenti bija paredzēti, lai atsauktu atsevišķus Regulas Nr. 1164/94 noteikumus un lai izstrādātu noteikumus, kas nodrošina pareizas finanšu pārvaldības principa ievērošanu: noteikumi attiecībā uz 20 % avansa maksājumu; avansa maksājuma pilnīgas vai daļējas atmaksas īstenošanas procedūra („M+12 noteikums”); procedūra,

⁶ http://europa.eu.int/comm/regional_policy/sources/docgener/guides/cost/guide02_en.pdf

kas jāpiemēro saskaņā ar C. panta 5. punktu II pielikumā Regulai Nr. 1164/94 („M+24 noteikums”); pamatnostādnes attiecībā uz grozījumiem lēmumos par Kohēzijas fonda projektiem; pasākumi attiecīgo dalībvalstu pārejai no ISPA uz Kohēzijas fondu.

Briselē notika divas informatīvās sanāksmes, 20. aprīlī un 15. decembrī, klātesot visām 25 dalībvalstīm. Pirmajā sanāksmē Komisija iepazīstināja ar pēcnovērtējumu pārbaudi par 200 Kohēzijas fonda projektiem, kuru secinājumi tika apspriesti iepriekšējā sanāksmē, kas notika 2004. gada novembrī. Decembra sanāksmē notika labas prakses apmaiņa ietekmes uz vidi novērtējuma ievērošanas jomā.

Pēc tam, kad 1. aprīlī tika pieņemta Komisijas Regula (EK) Nr. 621/2004 par informācijas un publicitātes pasākumiem, ģenerāldirektorāts *Inforegio* tīmekļa vietnē publicēja faktu lapu un aktualizētu informāciju par Kohēzijas fonda atsaucis tīmekļa vietni.